

Orden som låter som ett svar

Vi ställde en fråga som går att svara på: hur säkerställer huvudmannen att barnen får röra sig varje dag? Tillbaka kom ord som låter som svar men inte är det. Här är de, räknade.

DET KORTA SVARET

Ett svar som inte går att kontrollera är inte ett svar. Det spelar ingen roll hur välvilligt det är skrivet. **Frågan var hur kommunen säkerställer något — och "kontinuerligt" säkerställer ingenting.**

Ingen av formuleringarna nedan är vald för att den låter illa. Varje fras är maskinellt eftersökt i samtliga 251 kommunsvar, och siffran är hur många kommuner som använder den.

Orden

61 "kontinuerligt"

Anger ingen frekvens. Kan betyda varje dag och kan betyda varje termin.

52 "varje förskola"

Flyttar frågan från huvudmannen till enheten. Frågan gällde huvudmannen.

46 "regelbundet"

Samma sak som kontinuerligt, med ett annat ord. Ingen tidsangivelse.

44 "goda förutsättningar"

Beskriver vad kommunen har gjort möjligt, inte vad som har skett.

42 "löpande"

Anger att något pågår, inte hur ofta och inte att det följs upp.

38 "en naturlig del"

Ett värdeomdöme om verksamheten. Går inte att kontrollera.

35 "vid behov"

Lägger avgörandet hos den som bedömer behovet, utan att ange vem.

28 "arbetar aktivt"

Säger att arbete sker. Säger ingenting om vad, hur ofta eller med vilket resultat.

21 "genomsyrar"

Det vanligaste ordet för något som finns överallt och därför inte går att peka på.

19 "prioriterat område"

Anger en avsikt. En prioritering utan målvärde går inte att följa upp.

14 "respektive rektor"

Svarar att någon annan ansvarar. Punkt 6 godtar uttryckligen inte det.

Det här är inte en lista över slarviga kommuner. Det är en lista över **ord som används när det inte finns något att hänvisa till**. En kommun med ett beslutat mål och en uppföljning skriver inte att rörelse genomsyrar verksamheten. Den skickar målet.

Orden som däremot är ett svar

Samma genomsökning hittar också motsatsen, och den är värd lika mycket uppmärksamhet.

55 "finns inte"

Kommunen svarar att handlingen inte finns.

28 "vi har inga"

Samma sak, med kommunens egna ord.

27 "det finns inga"

Samma sak igen.

En kommun som skriver att handlingen inte finns har svarat på frågan. Den har sagt något sant som går att kontrollera, och den går att bedöma. Vi har inte satt ett lägre betyg på någon för att den var uppriktig — det är samma skala för alla, och uppriktigheten kostar ingenting.

Och så det vanligaste svaret av alla

83 av 251 kommuner hänvisade till en organisation eller ett program när vi frågade hur de säkerställer barns dagliga rörelse. Vaxholm skriver: "Vi är också Generation Pep certifierade." Torsås: "Vi använder Generation Peps inspirationsmaterial."

Det berättar vad kommunen har anslutit sig till. Det berättar inte vad som sker för barnen. Vi gick till organisationernas egna beskrivningar och prövade dem mot de tio punkterna. **Ingen av dem släcker någon punkt.**

Men skälet är inte att de gör ett dåligt arbete. Generation Pep skriver själva att **"kommunen själva ska hitta de arbetssätt som lämpar sig bäst i den lokala kontexten"**. Det är korrekt av dem. De har aldrig lovat att sköta en kommuns systematiska kvalitetsarbete — och kan därför inte heller släcka en punkt som kräver att kommunen själv har beslutat något.

DET GÅR INTE ATT ANSLUTA SIG UR DEM

Punkt 1 till 3 kräver ett dokument beslutat på huvudmannanivå. Punkt 4 ett målvärde kommunen satt. Punkt 5 till 8 att huvudmannen följer upp och kan visa ett utfall. Punkt 9 fortbildning för all personal. Punkt 10 ett beslut med datum.

Ett avtal är inte ett beslut, och en inloggning är inte en uppföljning.

Vad siffrorna säger — och inte säger

	NÄMNER EN ORGANISATION	NÄMNER INGEN
Antal kommuner	83	168
Snittpoäng	1,88	0,69

De som hänvisar till en organisation har alltså **högre** snitt, inte lägre. Vi påstår inte att anslutningen är orsaken. Den rimligaste förklaringen är att en kommun som anslutit sig är en kommun som har tänkt på frågan. **Anslutningen är en markör för engagemang, inte ett bevis på styrning.**

Och läs sedan talet igen: **1,88 av 10**. Inte heller de engagerade kommunerna kan visa vad barnen fick.

Pedagogerna ser samma sak

PEDAGOGERNAS EGNA SVAR	PEP-KOMMUNER	ÖVRIGA
Tydligt och regelbundet stöd från huvudmannen	20 %	9 %
Strukturerad rörelse varje dag	25 %	24 %

Stödet syns. Rörelsen gör det inte. I en Pep-kommun är det mer än dubbelt så vanligt att en pedagog säger sig få tydligt stöd från huvudmannen. På den enda raden som handlar om vad barnet faktiskt får är skillnaden 25 mot 24 procent.

Kedjan håller alltså ändå fram till pedagogen. Den brister i sista steget, där den ska bli rörelse för ett barn.

Vad ändringen var till för

Den 1 juli 2025 ändrades förskolans läroplan. Regeringen la in ett eget stycke i första avsnittet:

LÄROPLAN FÖR FÖRSKOLAN, AVSNITT 1

"Lek och rörelse ska ha en central plats i utbildningen."

Det står inte att kommunen ska kunna visa att den arbetar med frågan, och inte att någon ska kunna besvara ett brev. **En central plats är inte en punkt att bocka av. Det är ett påstående om vad förskolan ska vara.** Regeringen angav hälsa och minskat stillasittande som skäl för ändringen.

En huvudman som tagit emot ändringen som det den är hade satt ett mål med ett värde och följt upp mot det. Så långt når den kedjan: **9 av 251 kommuner har ett målvärde**. 64 följer upp — men 57 av dem har inget värde att följa upp mot.

Och det svåraste att komma förbi: av pedagogerna skrev **128 av 858** ordet mål, och 5 bad uttryckligen om mätbara mål. **Det var inte de som stod med barnen som saknade en siffra. Det var nivån ovanför.**

VAD VI INTE PÅSTÅR

Vi har läst handlingar, inte avsikter, och ingen kommun tillskrivs ett uppsåt här. **Men formen på ett svar säger något om vad frågan behandlades som**, och den som läser orden ovan bredvid talen kan dra sin egen slutsats.

FÖRBEHÅLL

Enkäten är självrapporterad och urvalet är inte slumpmässigt. Den påverkar aldrig någon kommuns poäng. Sambanden ovan är inte orsakssamband, och vi påstår inte att de är det.

Vad organisationerna själva säger att de erbjuder, prövat mot de tio punkterna med källa och hämtningsdatum för varje uppgift, redovisas i **del B7, som publiceras den 21 oktober**.

Vad vi ber om i stället

Inte bättre ord. **En handling**. Ett dokument med ett datum, ett mål med ett värde, en uppföljning med ett utfall. Det är allt som skiljer ett svar från en formulering — och det är det enda vi har frågat efter.

TILL DEN SOM SKREV NÅGOT AV DET HÄR

Formuleringarna i listan är inte oärliga. De är vad man skriver när frågan kommer och underlaget inte finns, och de flesta som skrev dem gör ett arbete de är stolta över.

Skicka handlingen i stället. En komplettering kan höja en poäng. Den sänker aldrig någon.

Källor

Läroplan för förskolan, Lpfö 18, avsnitt 1, i lydelse enligt SKOLFS 2025:23, beslutad 27 februari 2025, i kraft 1 juli 2025. Regeringen angav hälsa och minskat stillasittande som skäl för ändringen. · Generation Pep om Pep Kommun, generationpep.se, hämtat 28 september 2026. · Fraserna är maskinellt eftersökta i de 251 bedömda kommunernas egna svar och handlingar, inhämtade 26 maj till 19 augusti 2026. Kommunernas meningar är kontrollerade som exakt teckensträng mot originalfilen. · Pedagogenkätens rådata 10 juni till 19 augusti 2026.

Rättigheter. Granskningen får citeras fritt med källhänvisning till DNA TOMORROW Sverige. Tabeller, diagram och den underliggande kommundatabasen får inte återpubliceras i sin helhet eller till väsentlig del utan skriftligt medgivande. Databasen omfattas av katalogskydd enligt 49 § upphovsrättslagen. Kontakt: kommun@dna-tomorrow.se